

**STA OP TEGEN
PESTEN!**

ANTI PEST PROTOCOL

SPCO GROENE HART SCHOLEN

De Nieuwe Wiel

ONDERDEEL VAN PLAN SOCIALE VEILIGHEID SPCO SCHOLEN

ANTI PEST PROTOCOL

ONDERDEEL VAN PLAN SOCIALE VEILIGHEID SPCO

Dit Anti Pestprotocol is onderdeel van het Plan Sociale Veiligheid SPCO Groene Hart scholen.

Dit anti-pestprotocol heeft als doel pestgedrag bij kinderen te stoppen.

De medewerkers van de SPCO Groene Hartscholen willen een passend en afdoend antwoord geven op pesten. Daarbij vindt de organisatie het essentieel te werken met en vanuit een effectieve samenwerking tussen ouders/verzorgers, leraren, assistenten en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.

Hiermee willen we het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren.

Wij willen dat er op onze school niet gepest wordt. Pestgedrag is schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters.

Wanneer er signalen van pesten zijn dan wordt dit direct aangepakt in nauwe samenwerking met de leerkrachten, directie en ouders. In dit Anti Pestprotocol worden de stappen duidelijk beschreven. Alle medewerkers van SPCO Groene Hart onderschrijven dit plan en handelen hiernaar.

PESTEN

Pesten is het gedrag waarbij iemand herhaald en gedurende langere tijd door anderen bejegend wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden.

Het betekent het systematisch misbruiken van je persoonlijke macht en/of kracht om anderen die zich niet of moeilijk kunnen verweren pijn te doen, te intimideren of bang te maken met de bedoeling er zelf beter van te worden. Dit kan variëren van woordgrapjes en steeds terugkerende kleine pesterijen tot echte bedreigingen, afpersing en structureel lichamelijk geweld.

PLAGEN OF PESTEN?

In verband met de vereiste duidelijkheid over wat onder pesten wordt verstaan, geven we in deze gedragscode een omschrijving/definitie.

Het verschil tussen plagen en pesten is groot.

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Bij plagen is er geen slachtofferrol en beide partijen zijn even sterk. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Bij pesten is het ene kind of de kinderen sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Anderen kijken tegen het sterkere kind of de groep kinderen op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest, is regelmatig het mikpunt. Daarom is pesten ingrijpend. Pesten komt voor in het gezin, de buurt of op school.

Bij pesten is er een duidelijke slachtofferrol en een daderrol. Pesten is zeer slecht voor de emotionele ontwikkeling van het slachtoffer. Pesten is ook slecht voor de pester, want hij/zij ontwikkelt hierdoor een verkeerde manier van omgaan met mensen. Leerlingen dienen te weten wat pesten eigenlijk is en welke gevolgen dit voor een leerling kan hebben. Pesten is kindermishandeling tussen kinderen onderling.

Uitingen van specifiek pestgedrag:

- Verbaal
- Fysiek
- Intimidatie
- Isolatie
- Stelen of vernielen van bezittingen

PLAGEN	PESTEN
Gebeurt af en toe	Gebeurt vaak over een lange periode
Iedereen is gelijk. Eerst plaagt de één en dan plaagt de ander weer	Eén of meer kinderen spelen de baas
Het gaat heen en weer	Gaat altijd één kant op met vaak hetzelfde slachtoffer
Gelijke positie	Ongelijke positie
Je kunt zeggen als het niet meer leuk is	Het is moeilijk of niet te stoppen
Voor iedereen is het acceptabel	Voor de één is het leuk maar voor de ander niet

ONLINE PESTEN

Pesten is niet iets wat alleen in 'real life' voor komt. Veel pestgedrag speelt zich af online.

Op de digitale snelweg is een ongeremdheid in wat je wel en niet zegt. Bovendien is anonimiteit soms een stimulans vervelende geintjes uit te halen. Je kunt iemand een dreigmailtje sturen zonder dat de ontvanger weet wie de afzender is. De effecten van cyberpesten zijn erger voor kinderen. Door het gebrek aan face to face contact is de drempel laag om agressieve en harde taal te gebruiken. Het vaak anonieme en ongrijpbare karakter maakt dat kinderen niet kunnen reageren.

Ook al vindt het pesten buiten de school plaats, effecten spelen binnen de school door. Er ontstaat een onveilig klimaat en schoolresultaten lijden eronder.

VISIE

SPCO scholen geven ruimte aan leerlingen om hun talenten maximaal te ontplooien, zodat zij zich een eigen plek in de samenleving verwerven en een waardevolle bijdrage aan de maatschappij kunnen leveren. Om dit te kunnen realiseren is een veilige leeromgeving een voorwaarde. Deze veilige leeromgeving brengen we tot stand door een aanpak die positief gedrag bevordert, gedragsverwachtingen helder maakt, afspraken hierover maakt en consequenties verbindt aan het overtreden van deze afspraken.

Een veilige omgeving creëren we ook vanuit onze protestants-christelijke identiteit. Daarbij gaat het erom leerlingen te laten zien wat het betekent om christen te zijn. Mensen zijn op aarde om in dienst van God te leven en vanuit dat besef zorg te dragen voor elkaar en de schepping. SPCO scholen geven daar concreet invulling aan door verantwoordelijkheid te nemen, actief te leren en te laten leren.

Op De Nieuwe Wiel streven ernaar dat de school voor iedere leerling een veilig schoolklimaat biedt. Elke leerkracht werkt actief en preventief aan het voorkomen en bestrijden van pesten.

Samenwerking met alle partijen in het onderwijs is van essentieel belang om te komen tot een veilig schoolklimaat. De verantwoording om een veilig schoolklimaat te scheppen ligt bij ons allemaal. Het bestuur, de directie, het team, de leerlingen en de ouders moeten hiervoor zorgdragen.

De school besteedt in preventieve zin aandacht aan pesten. Door middel van de lessen uit 'Kanjertaining'; de aanpak volgens PBS (Positive Behavior Support).

DOEL

Dit anti-pestprotocol heeft als doel pestgedrag bij kinderen te stoppen.

De medewerkers van de SPCO Groene Hartscholen willen een passend en afdoend antwoord geven op pesten. Daarbij vindt de organisatie het essentieel te werken met en vanuit een effectieve samenwerking tussen ouders/verzorgers, leraren, assistenten en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.

Hiermee willen we het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren. Wij willen dat er op onze school niet gepest wordt. Pestgedrag is schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters.

Wanneer er signalen van pesten zijn dan wordt dit direct aangepakt in nauwe samenwerking met de leerkrachten, directie en ouders. In dit Anti Pestprotocol worden de stappen duidelijk beschreven. Alle medewerkers van SPCO Groene Hart onderschrijven dit plan en handelen hiernaar.

Op De Nieuwe Wiel willen we deze doelen bereiken:

- a. Alle kinderen voelen zich veilig op De Nieuwe Wiel, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- b. Alle kinderen gaan met plezier naar school. Dit willen we bereiken door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen.
- c. Kinderen en volwassenen ondersteunen elkaar bij het naleven van de regels en afspraken van school. Dit willen we bereiken door de regels en afspraken zichtbaar te maken voor de kinderen en volwassenen. Deze regels en afspraken helpen mee om op school een veilig klimaat te hebben.

VERANTWOORDELIJKHEID

De directie, het MT, de ib-er en de leerkrachten zorgen ervoor dat zij voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.

De school neemt duidelijk stelling tegen het pesten en pakt dit planmatig aan door o.a. gebruik te maken van de Kanjervragenlijst en de WMK leerlingvragenlijst.

De school brengt de huidige situatie van het gedrag in kaart via dataverzameling.

PREVENTIEF BELEID

Elke SPCO school heeft een aanpak die voldoet aan de volgende criteria:

- het is theoretisch goed onderbouwd,
- het is empirisch adequaat onderbouwd,
- de randvoorwaarden zijn duidelijk beschreven

SEO METHODE De Nieuwe Wiel: PBS (Positive Behaviour Support)

In het schooljaar 2012-2013 is De Nieuwe Wiel gestart met een schoolbrede aanpak op het gebied van een veilig schoolklimaat, middels Positive Behaviour Support. Kort genoemd PBS, wat betekent: Positief gedrag ondersteuning.

PBS is een aanpak, gericht op het stimuleren van gewenst gedrag. Het doel van PBS is het creëren van een veilig en voorspelbaar onderwijsklimaat voor alle leerlingen, dat het leren bevordert.

Om dit doel te bereiken hebben we vier waarden bepaald die wij als school nastreven.

Deze waarden zijn: Veiligheid, Verantwoordelijkheid, Respect en Plezier.

Met PBS maken we concreet welk gedrag we van leerlingen verwachten in en om de school. Door dit concrete gedrag actief aan te leren en systematisch positief te bekrachtigen, lukt het leerlingen beter om zich aan de regels/gegedragsverwachtingen te houden en gewenst gedrag te laten zien.

PBS richt zich op drie niveaus: de school als geheel, de afzonderlijke groepen en de individuele leerlingen die extra begeleiding nodig hebben.

Ouders hebben een voorbeeldfunctie. Ouders worden door middel van de weekbrief, de website en ouderavonden op de hoogte gehouden en betrokken bij PBS. Van hen verwachten wij dat zij, net als het team en de kinderen, zich houden aan bovenstaande waarden in contact met alle betrokkenen van school.

Vanuit PBS verzamelen we data, brengen we de huidige situatie in beeld en meten we de veranderingen na het oefenen van gewenst gedrag. Dit helpt pesten te reduceren.

SCHOOLAFSPRAKEN De Nieuwe Wiel:

<i>Iedereen is welkom op Basisschool De Nieuwe Wiel</i>			
			
Dit zijn onze waarden			
Veiligheid	Verantwoordelijkheid	Respect	Plezier
Dit zijn onze afspraken			
We lopen rustig door de school	We zijn stil als het nodig is	We stoppen als een ander dit aangeeft	We geven complimenten aan elkaar
We praten met zachte stem	We ruimen spullen netjes op	We gebruiken vriendelijke woorden	We spelen en delen samen
We houden handen en voeten bij onszelf	We werken netjes en rustig	We houden rekening met elkaar	
	We zijn zorgzaam voor elkaar	We luisteren om elkaar te begrijpen	
	We houden ons aan de regels	We zijn voorzichtig met spullen	

CONFLICTOPLOSSING

Met de PBS methode leren we kinderen om met conflicten om te gaan. Kinderen wordt geleerd om het stopsignaal te gebruiken. Pestpreventie binnen het eerste, groene basisniveau van PBS gaat uit van drie stappen als reactie op pestgedrag: 'stop' - 'loop door' - 'praat'. De terminologie wordt aangepast aan de leeftijd.

SIGNALEN VAN PESTEN

Omdat pesten vaak stiekem gebeurt en vervelend gedrag niet altijd meteen te duiden is als pesten, is signaleren soms lastig. Uitschelden of schoppen is makkelijker te signaleren dan buitensluiten of online pesten. Vaak merkt de leerkracht aan de sfeer in de groep dat er iets speelt. Ook kan het gedrag van een leerling die gepest wordt een aanleiding zijn om na te gaan of er sprake is van pesten. Voorbeelden van dergelijk gedrag zijn:

- vaak betrokken zijn bij opstootjes in de klas of op het schoolplein;
- vaak afwezig zijn;
- vaak met een bijnaam aangesproken worden door klasgenoten;
- vaak klagen over hoofdpijn, buikpijn en andere soortgelijke klachten;
- plotseling slechtere resultaten halen;
- regelmatig als laatste gekozen worden bij het indelen van groepjes;
- vaak alleen zijn tijdens pauzes;
- eerder komen dan de les begint of als laatste blijven hangen;
- extreem reageren op kleine plagerijtjes.

VERHOOGDE KANS OP PESTEN

In principe loopt elke leerling in een onveilige omgeving het risico gepest te worden. Er zijn leerlingen die een verhoogde kans hebben om te worden gepest, doordat ze onbedoeld ongeschreven regels overtreden.

Bijvoorbeeld leerlingen die:

- overgewicht hebben; in onze samenleving is slank zijn het meest geaccepteerd;
- uiterlijkheden hebben die afwijken van gemiddeld: een bril, rood haar of een ander etnisch milieu;
- moeite hebben met het interpreteren van sociale situaties, zoals leerlingen met autisme of ADHD;
- hoogbegaafd zijn;
- hooggevoelig zijn; deze leerlingen pikken signalen van pesten veel eerder op en hebben daar last van. Zij reageren vaak heftiger op sociale situaties;
- homoseksueel, lesbisch, biseksueel of transgender zijn
- fysieke handicaps hebben;
- uit gezinnen met weinig geld komen.

GEVOLGEN

Als niet tijdig wordt ingegrepen kunnen leerlingen die gepest zijn daar veel last van krijgen in hun verdere leven. Leerlingen die lange tijd structureel gepest zijn:

- ontwikkelen een negatief zelfbeeld;
- hebben geen vertrouwen meer in leeftijdgenoten;
- hebben ook geen vertrouwen meer in volwassenen; de leerkracht, degene in de klas die in de ogen van leerlingen de wijsheid in pacht heeft, heeft het pesten niet gestopt en geeft daarmee het signaal af dat pesten geaccepteerd wordt. Dat is voor de leerling opnieuw een bevestiging van de gedachte dat hij of zij niet goed genoeg is en er niet bij hoort;
- kunnen als afweermechanisme zelf gaan pesten.

VIJF SPOREN AANPAK

De Vijf sporen aanpak is een manier om in scholen en andere instellingen waar kinderen samenkomen het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pesters, de ouders, de klas- of groepsgenoten en de school of het kindercentrum. De Vijf sporen aanpak is bedacht en uitgewerkt door Bob van der Meer, die al sinds de jaren tachtig aandacht vraagt voor pesten.

Groene interventies: Voor alle leerlingen, gericht op het voorkomen van pesten.

- Methode Kanjertraining
- Positive Behavior Support: 'Goed gedrag kun je leren'
- Stop-Loop-Praat structuur via het PBS anti-pestbeleid

Gele interventies: Voor de leerlingen die te maken krijgen met pesten.

Deze interventies worden volgens een 5 sporen aanpak ingezet.

Bij signalering door leerkracht of externen of bij melding door ouders, leerlingen of externen.

Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school.

Spoor 1	Steun bieden aan het kind dat gepest wordt. • Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen. • Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen. • Samen met het kind werken aan oplossingen. • Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen. • Met ouders in overleg gaan. • Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaar te worden. (SOVA) • Vervolg gesprekken houden.
Spoor 2	Steun bieden aan het kind dat zelf pest. • Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent en onderzoeken of er een oorzaak is voor het pesten. • Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen. • Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen. • Met ouders in overleg gaan. • Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden. • Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.

	• Stel grenzen en verbind daar consequenties aan (zie afspraken klas, gymles, buitenspelen) • Zorgen voor vervolg gesprekken.
Spoor 3	De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen. • Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen. • Met ouders in overleg gaan. • Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten wordt aangepakt. • In samenwerking tussen school en ouders de aanpak bespreken en gezamenlijk uitvoeren. • Zo nodig deskundige ondersteuning voor ouders en/of school inschakelen.
Spoor 4	De middengroep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem. • Met de andere kinderen in de groep praten over pesten en over hun eigen rol daarbij volgens Kanjertraining en PBS. • Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen in de vorm van rollenspelen. • Structureel met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen. • Tijdens werkoverleg wordt het proces met de collegae besproken.
Spoor 5	• Met alle betrokkenen wordt na 2 weken de stand van zaken besproken. De leerkracht doet verslag in ParnasSys.

Rode interventies: Voor leerlingen die onvoldoende profijt hebben van genoemde interventies

Indien bovenstaande niet tot het gewenst effect leidt, zal externe deskundigheid worden ingezet.

De aanbevelingen en adviezen worden uitgevoerd.

Mogelijke interventies zijn:

- Samenwerkingsverband Profi Pendi
- Faalangstreductietraining
- Sociale Vaardigheids training
- Weerbaarheidstraining
- Gedragsregulatie
- (School) Maatschappelijk Werk.
- Netwerk 12- en registratie Verwijs Index Risico-jongeren (VIR).
- Onderzoek door psycholoog, GGZ, Bureau Jeugdzorg.
- Veilig Thuis
- Leerplicht ambtenaar.

Helaas kan het voorkomen dat bovenstaande niet tot het gewenste resultaat leidt, dan kan de directie van de school genooddaakt zijn het protocol time out, schorsing en verwijdering van SPCO Groene Hart te hanteren.

Dit kan nodig zijn wanneer het welbevinden en de veiligheid van de leerling en de overige leerlingen van de groep in het geding komt. Dit protocol is op school op te vragen.

STAPPENPLAN

Vooraf

Iedere melding van pestgedrag wordt serieus genomen en wordt geverifieerd. Op het moment dat een leerling,

een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag wordt de vijf sporen aanpak gevolgd. Het stappenplan in de lineaire aanpak van de vijf sporen.

De stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Alle acties en afspraken van de gemaakte stappen worden door de leerkracht beknopt vastgelegd in het leerlingvolgsysteem Parnassys.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt in de vorm van korte aantekeningen met data in Parnassys. De ernst van de situatie wordt ingeschat. Indien nodig wordt het team op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. verscherpt toezicht op het plein e.d.

De leerkracht maakt afspraken met kind dat gepest wordt, zodat het kind op een veilige manier elke dag de mogelijkheid heeft om aan te geven hoe het zich voelt en wat er gebeurt.

De ouders van het gepeste kind wordt geïnformeerd. Hierbij wordt ook aangegeven wat de volgende stappen zijn. Ook wordt doorgegeven dat er in ieder geval na max. vier weken weer contact is tussen school en ouders.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete oplossingsgerichte afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.

Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag, schenkt de leerkracht klassikaal aandacht aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt wordt van de SEO methode (*naam invullen*). Er wordt benadrukt dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden wordt weggenomen.

Na één week vindt de eerste evaluatie in de vorm van een kort gesprek met betrokken kinderen plaats. Er worden oplossingsgerichte afspraken gemaakt. Leerkracht observeert het afgesproken gedrag nauwkeurig.

Wanneer het pesten is gestopt maakt de leerkracht afspraken met het kind, zodat het kind op een veilige manier, ook in de komende tijd, kan aangeven als er weer gepest wordt. De leerkracht houdt periodiek gesprekken met het kind over diens gevoel van veiligheid en plek in de groep.

NB. Als de veiligheid in het geding is wordt direct actie ondernomen door de school:

Bij onacceptabel grensoverschrijdend gedrag wordt de leerling tijdelijk uit de groep geplaatst met als doel de veiligheid voor de groep te garanderen. Dit is tevens een duidelijk signaal dat het ongewenste gedrag niet wordt geaccepteerd in school. Dit lik-op-stuk beleid noemen we een interne time-out. De leerling krijgt werk in een andere groep of in de ib/directiekamer met toezicht. Ouders worden hiervan dezelfde dag nog op de hoogte gebracht.

Vanaf deze stap wordt de sporenaanpak ingezet. Dit zijn gele interventies.

Stap 3

Indien het vermoeden van pesten aanwezig is, stelt de leerkracht de IB-er en directeur op de hoogte. De ouders van het gepeste kind en het pestende kind worden geïnformeerd. (Zie spoor 1 en 2) Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de oplossingsgerichte afspraken die er met de kinderen zijn gemaakt. Er wordt een (vervolg-) afspraak gemaakt.

Stap 4

Na een week:

Gesprek met pester en gepeste (leerkracht schat in wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de oplossingsgerichte afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven en indien van toepassing bijstellen, de leerkracht observeert het gedrag en evalueert dat in een volgend gesprek na twee weken. Dit gesprek is gericht op het positief behaalde resultaat.

Zo nee: analyse opstellen in de vorm van beknopte aantekeningen in Parnassys. Benoemen waardoor het gewenste resultaat nog niet behaald is. Leerkracht overlegt met intern begeleider/directeur. Het College van Bestuur wordt geïnformeerd. Er wordt een kindplan opgesteld voor de komende twee weken. Hierin staat beschreven op welke wijze er steun wordt gegeven aan het kind dat gepest wordt, er begeleiding wordt gegeven aan het kind dat pest, hoe de middengroep betrokken wordt bij dit pestprobleem en wat de consequenties zijn bij grensoverschrijdend gedrag. (spoor 4)

Dit doen we volgens de oplossingsgerichte methodiek. Leerkracht gaat met ouders pester en gepeste leerling in gesprek. (Inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Ouders worden gesteund en betrokken bij de oplossing. (spoor 3)

Leerkracht/ IB-er bespreekt het kindplan met pester en gepeste leerling.

Team wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan IB-er, ouders en directeur. Zijn de effecten positief: dan het goede gedrag belonen en blijvend stimuleren. De IB-er en leerkrachten monitoren dit proces gedurende minimaal een half jaar.

Zo niet: Omdat de bovenstaande stappen niet tot voldoende resultaat hebben geleid wordt externe deskundigheid ingeschakeld. Er wordt een plan van aanpak opgesteld . Verslaglegging vindt plaats in Parnassys. Ouders van de beide partijen worden betrokken bij dit plan en ontvangen de verslaglegging.

Wanneer het pesten verder reikt. Vanaf deze stap volgen keuzestappen. Dit zijn rode interventies.

Eventueel kan er besloten worden om één van de volgende stappen te ondernemen:

Stap 6

Indien noodzakelijk is er een gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem. Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht van de groep is hierbij aanwezig.

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag positief te beïnvloeden?

Stap 7

Bestuursbreed kennen we een time-out beleid.

Dit beleid van SPCO Groene Hart is op school op te vragen.

Enkele mogelijke oplossingen uit dit beleid zijn:

- Een leerling wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst.
- Een leerling (tijdelijk) op een andere school plaatsen.

Stap 8

Het beleid 'time out, schorsing, verwijdering' van SPCO Groene Hart wordt gevolgd.

Dit beleid van SPCO Groene Hart is op school op te vragen.

PROBLEMEN SCHOOLSPECIFIEK

WELKE PROBLEMEN ZIJN ER TE VERWACHTEN, HOE GAAN WE DAARMEE OM?

Pesten is een **communicatieprobleem** en een **attitudeprobleem**.

Vaak komen ouders en school bij pesten tegenover elkaar te staan. Men helpt elkaar niet (meer) om een pestprobleem aan te pakken, maar beschuldigt elkaar ervan dat het pesten in stand blijft. Men graaft zich in.

- Helpend is het om dit te voorkomen door het toepassen van oplossingsgerichte vraagstelling, waarbij op een respectvolle wijze de oplossingen verkend worden door school en ouders.

Pesten: **hoe meet je het?**

In wetenschappelijk onderzoek wordt pesten meestal gemeten door kinderen daar zelf naar te vragen: “Word je gepest?” en “Pest je zelf andere kinderen?”. Ze kunnen dan aangeven hoe vaak dat voorkomt, lopend van nooit tot meerdere keren per week. Een andere methode is kinderen in de klas te vragen wie er gepest wordt en wie andere kinderen pest. Ze kunnen dan de namen noemen van leerlingen voor wie dat geldt. De beide manieren stemmen niet voor honderd procent overeen. Kinderen die zelf zeggen dat ze gepest worden, worden niet altijd door medeleerlingen genoemd als slachtoffer. Omgekeerd geldt dat ook. Dat is niet een fout van de methode, maar komt doordat er een verschil zit in wat iemand voelt of bereid is te vertellen en wat anderen zien of begrijpen. Slachtoffers kunnen iets als pesten voelen wat andere leerlingen niet zien of niet als pesten beschouwen. Daders zullen niet zo graag zelf vertellen dat ze pesten. Als pesten stiekem gebeurt, kunnen andere kinderen in de klas dat moeilijk zien. Dat is vooral bij cyberpesten het geval.

Informatie afkomstig van andere personen, ouders of docenten, is minder betrouwbaar dan die van kinderen zelf of van medeleerlingen, maar soms kunnen ze wel signalen opvangen die erop wijzen dat een kind slachtoffer is van pesten. Als in de praktijk (op school) uitgezocht moet worden of individuele kinderen gepest worden, is het aan te raden om informatie van verschillende kanten in te winnen.

Een derde methode tot slot is een netwerkbenadering waarbij met specifieke vragen informatie wordt verkregen over het pestnetwerk: 1) Door wie word je gepest?, 2) Wie gaan altijd meedoen als iemand jou begint te pesten? (assistenten), 3) Wie zijn er altijd bij als je wordt gepest? (dat ze toekijken of gaan lachen) (versterkers), 4) Wie helpen jou als je wordt gepest? (verdedigers).

- In de wet Sociale Veiligheid is een monitor voor het meten van de veiligheid van de leerlingen verplicht.

Er is nog te weinig onderzoek gedaan naar de invloed van demografische factoren of van omgevingsfactoren op de effectiviteit van anti-pestprogramma's. De invloed van leeftijd van de leerling op de effectiviteit van anti-pestprogramma's lijkt het meeste onderzocht. De beschikbare resultaten zijn tegenstrijdig, waardoor geen eenduidige conclusie kan worden getrokken. Een nieuwe vorm van pesten is digitaal pesten. Hoewel er steeds meer aandacht voor deze vorm van pesten is, zijn er nog weinig specifieke interventies voor ontwikkeld. Mogelijk is het niet nodig aparte interventies te ontwikkelen, maar kan dit geïntegreerd worden in bestaande interventies.

- Het is belangrijk om jaarlijks onderdelen van het Anti Pestprotocol te bespreken in het team. Hiermee wordt het plan levend gehouden en kan de aansluiting met actuele kennis en onderzoek worden gemaakt.

LEERLINGVOLGSYSTEEM SOCIALE VEILIGHEID

De wet Sociale Veiligheid stelt dat de school de sociale veiligheid en het welzijn van haar leerlingen moet volgen. De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.

Borgen

Twee maal per jaar vullen de leerlingen van groep 5 t/m 8 de Kanjervragenlijst in (sociaal emotioneel welbevinden) en jaarlijks vullen zij de leerlingvragenlijst in. Hierin zijn de vragen opgenomen die door de PO raad gevalideerd zijn.

In de groepen 1 t/m 4 wordt tweemaal per jaar de Kanjervragenlijst door de leerkracht ingevuld.

Hiermee kunnen we het effect van onze inspanningen meten en zo nodig bijstellen.

De uitkomsten van de vragenlijsten worden geanalyseerd door de leerkrachten en besproken met de anti – pestcoördinator. Zo nodig volgt een plan van aanpak.

VERTROUWENSPERSOON EN PESTCOÖRDINATOR

VERTROUWENSPERSOON IN DE SCHOOL; DE ANTI PESTCOÖRDINATOR

Elke SPCO school heeft een vertrouwenspersoon in de school, de anti-pestcoördinator. Wanneer er een peestsituatie is wordt de anti- pestcoördinator geïnformeerd door de leerkracht. Kinderen en ouders kunnen ook zelf contact opnemen met de pestcoördinator.

Op stichtingsniveau delen de anti – pestcoördinatoren elkaars expertise. In dit overleg wordt de veiligheid van scholen ook gemonitord aan de hand van het sociaal veiligheidsplan en de leerlingmonitor.

De anti-pestcoördinator heeft een aantal taken:

1. Aanspreekpunt, opvang en begeleiding van de klager gericht op het oplossen van de klacht.
2. Voorlichting geven over hun functie én over vormen van ongewenst gedrag.
3. Preventieve activiteiten organiseren gericht op voorkomen van ongewenst gedrag en onveiligheid.
4. Verantwoording afleggen en beleidsadvies geven aan directie/bestuur van de school gericht op de bevordering van de sociale veiligheid, coördineren van het anti pestbeleid.

De anti pestcoördinator van De Nieuwe Wiel is Jacqueline Carbo.

KLACHTENREGELING

Ook binnen SPCO Groene Hart zijn er een aantal vertrouwenspersonen. Iedereen die bij de scholen van de SPCO Groene Hart betrokken is, kan, indien nodig en gewenst, een klacht indienen. We hanteren hiervoor een klachtenregeling. We zien een klacht als een belangrijk signaal ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijs, de

veiligheid van kinderen en/of de bedrijfsvoering van de school. Elke klacht nemen we serieus. We hechten aan een zorgvuldige afwikkeling.

SPCO ziet een klacht als een belangrijk signaal over de kwaliteit van het onderwijs, de veiligheid van kinderen en/of de bedrijfsvoering van de school. Iedereen die bij de scholen van SPCO Groene Hart betrokken is, kan, indien nodig en gewenst, een klacht indienen.

Elke klacht wordt serieus genomen. SPCO hecht aan een zorgvuldige afwikkeling. Voor officiële klachten is er een klachtenregeling waaraan klager en SPCO zich moeten houden.

Als u een klacht heeft, lossen we dat in veruit de meeste gevallen intern, d.w.z. op schoolniveau op. Een logische volgorde daarbij kan zijn:

- bespreken met de leraar
- bespreken met de directie van de school
- bespreken met het college van bestuur
- bespreken met de externe vertrouwenspersoon
- bespreken met de landelijke klachtencommissie

Het is aan de klager zelf om de volgorde van deze stappen te bepalen. Een klager kan zich laten begeleiden door een van de externe vertrouwenspersonen verbonden aan de SPCO. Deze begeleidt de klager en verwijst zo nodig naar de juiste instanties.

Als het niet lukt een klacht intern op te lossen, kunt u de klacht extern neerleggen bij de Landelijke Klachtencommissie waarbij de SPCO Groene Hart is aangesloten. Daarbij kan de klager zich eveneens laten bijstaan door een van de vertrouwenspersonen.

VERTROUWENSPERSONEN SPCO GROENE HART

Via deze link vindt u de vertrouwenspersonen van SPCO Groene Hart:

<http://www.spc.nl/Vertrouwenspersonen?parentId=112>

Landelijke klachtencommissie voor het Christelijk onderwijs
Postbus 82324
2508 EH Den Haag
Tel: (070) 386 16 97
Fax: (070) 302 08 36
E-mail: info@klachtencommissie.org

INFORMATIE OVER PESTEN

<http://www.schoolenveiligheid.nl/>

<http://www.pestweb.nl/>

http://kinderen.moed.nl/pesten/informatie_over_pesten/

<http://www.ppsw.rug.nl/~veenstra/CV/PubliekeSamenvattingCommissieVeenstra.pdf>

http://www.nji.nl/nl/Watwerkt_Pesten.pdf

<http://www.posicom.nl/tips/39-tips-over-pesten/149-mieke-van-stigt-socioloog-a-pedagoog-over-pesten>

<http://www.dekinderombudsman.nl/ul/cms/fck-uploaded/2013%20Planvanaanpaktegenpestten.pdf>

Oplossingsgerichte vragen Handboek oplossingsgerichte gespreksvoering Frederike Bannink

Schoolwide PBS: <http://www.swpbs.nl/>

Bijlagen:

1. Ministerie Rijksoverheid. D.m.v. deze link openen: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veiligleren-en-werken-in-het-onderwijs/inhoud/aanpak-pest-en-cyberpesten>
2. Regels en consequenties klas / buitenspelen / gymles
3. Bijlage adviezen aan ouders.
4. Vragenlijst leerlingen SPCO
5. Protocol SPCO Time out, schorsen en verwijderen (op te vragen bij school).

Bijlage 2

Gedragsverwachtingen in de klas.

- We houden ons allemaal aan de afgesproken waarden en bijbehorende gedragsverwachtingen. Zie de PBS poster: "Dit zijn onze afspraken" (bijlage 4)
- Aandacht voor ongewenst gedrag wordt geminimaliseerd. Er zijn heldere consequenties voor onacceptabel gedrag. Bij ongewenst gedrag wordt de reactieprocedure gevolgd.
- Positieve feedback is relevant en oprecht. Het volgt direct na het gewenste gedrag. De verhouding is 4:1.
- Het wasknijpersysteem is om aan de leerlingen zichtbaar maken wie het gewenste gedrag laat zien. Namen van leerlingen staan op wasknijpers die bevestigd worden aan een gekleurde cirkel: groen-geel-oranje.
- Wat aandacht krijgt groeit. Rood ligt daarom op het bureau, géén podium voor ongewenst gedrag.
- De waarden en verwachtingen zijn visueel via poster, foto's, werkstukken. Deze hangen duidelijk en zichtbaar op in de ruimtes van de school.
- De verwachtingen worden actief aangeleerd. De lessen in goed gedrag zijn preventief.
- Er wordt data verzameld om de resultaten van de aanpak te kunnen analyseren.

Interventies en consequenties.

<u>Groen</u>	Superdag: "Ik ben een voorbeeld voor andere leerlingen" Elke nieuwe dag start iedereen in groen. Deze kinderen tonen Kanjergedrag en helpen anderen om goed gedrag te laten zien. Gebruik Kanjertraining preventief, doe regelmatig oefeningen en speel rollenspellen tijdens de Kanjerlessen. Geef de kinderen in de groene cirkel voorrang, zoals eerste naar buiten gaan, eten halen, enz. Kom tussendoor en aan het einde van de dag terug op het goede gedrag en beloon actief met complimenten en/of muntjes, om gewenst gedrag te versterken.
<u>Geel</u>	Opgepast: "Ik denk na over mijn gedrag" Wanneer dit inzetten: Als een leerling de les blijft verstoren na stap 2, dan gaat de wasknijper op de gele cirkel. Het kind heeft de keus gehad om goed gedrag te laten zien. Na het vertonen van goed gedrag volgt een compliment en kan deze weer terug naar groen. Blijft het ongewenst gedrag dan komt deze leerling na een volgende waarschuwing in oranje.
<u>Oranje</u>	Gevarenzone: "De leerkracht kiest een extra opdracht voor mij" Wanneer dit inzetten: Als een leerling in de gele cirkel zit en er geen gedragsverbetering optreedt, wordt de wasknijper na stap 3 verplaatst naar de oranje cirkel. De leerling krijgt een opdracht. Deze opdracht wordt onder schooltijd uitgevoerd. Het kind moet de gedragsverwachting oefenen, dmv. een activiteit of een schrijfopdracht. Na het maken van de opdracht én het laten zien van goed gedrag kan deze leerling weer terug naar groen. Nieuwe kans.
<u>Rood</u>	Oudercontact: "De leerkracht neemt contact op met mijn ouders" Wanneer dit inzetten: Als een leerling na de gele en oranje interventies nog ongewenst gedrag laat zien neemt de leerkracht na schooltijd contact op met de ouders. D.m.v. mail of telefonisch.

	Deze leerling krijgt een extra opdracht na schooltijd, deze opdracht duurt maximaal tot 14.45 uur. (of 12.45 uur op woensdag)
--	---

Regels en Consequenties tijdens het buitenspelen	
<u>Buitenspelen</u>	
Onderstaand zijn de regels en consequenties die gelden tijdens het buitenspelen.	
Regels voor buitenspelen:	
<u>1</u>	We luisteren naar de leerkracht.
<u>2</u>	We houden handen en voeten bij onszelf.
<u>3</u>	We gebruiken vriendelijke woorden.
<u>4</u>	We stoppen als een ander aangeeft dit te willen.
<u>5</u>	We gaan voorzichtig om met spullen.
Consequenties als je je niet aan de regels houdt:	
<u>A</u>	Als je een regel overtreedt moet je de rest van de pauze op een bankje zitten. De pleinwacht geeft dit door aan je leerkracht.
<u>B</u>	Krijgt je leerkracht meerdere keren jouw naam te horen, dan wordt er contact met je ouders opgenomen per mail of telefoon.

Regels en Consequenties tijdens de gymlessen	
<u>Klas</u>	
Onderstaand zijn de regels en consequenties die gelden tijdens de gymles.	
Regels voor gym:	
<u>1</u>	We luisteren naar de leerkracht.
<u>2</u>	We gaan zitten als de leerkracht fluit.
<u>3</u>	We kleden ons rustig aan in de kleedkamer.
<u>4</u>	We houden alle spullen netjes in de kleedkamer.
<u>5</u>	We steken onze vinger op als dat nodig is.
<u>6</u>	We gaan aardig om met klasgenootjes.
Consequenties als je je niet aan de regels houdt:	
<u>A</u>	Als je een regel overtreedt moet je tijdelijk op de tribune zitten. Er komt een stip achter je naam. Is je gedrag tijdens de les verder weer goed, dan komt de stip te vervallen.
<u>B</u>	Blijft je gedrag verstorend dan zit je de rest van de les op de tribune en wordt de stip een kruis. Je mag de eerstvolgende keer niet mee naar de gymles. Je blijft dan met strafwerk op school in een andere groep. Je ouders worden hierover geïnformeerd d.m.v. een mail of per telefoon.

Bijlage 3:

Informatiefolder: Wat te doen bij signalen van pestgedrag, adviezen aan ouders

Samenwerken:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Bij problemen van pesten nemen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid en voeren overleg met de ouders. Samen wordt naar een oplossing gezocht en wordt volgens afgesproken plan actie ondernomen.

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Informeer ook de leerkracht.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag, benoem gedragsverwachtingen en beloon het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem gedragsverwachtingen en beloon goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen, zonder zichzelf tekort te doen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen, zonder de ander tekort te doen.

Bijlage 4:

Leerlingvragenlijst		--	-	+	++
Sfeer op school					
1	Ik ga graag naar school.	☐	☐	☐	☐
2	Ik heb het naar mijn zin in de groep.	☐	☐	☐	☐
3	Er zijn duidelijke regels over wat wel en niet mag.	☐	☐	☐	☐
4	Ik vind dat de juf of meester voldoende optreedt, als de kinderen zich niet aan de regels houden	☐	☐	☐	☐
5	Ik voel mij veilig op school	☐	☐	☐	☐
6	Ik vind dat er een goede sfeer is in de klas.	☐	☐	☐	☐
7	Ik vind het spelen op het schoolplein leuk.	☐	☐	☐	☐
De lessen op school					
8	Ik vind dat ik veel leer op deze school.	☐	☐	☐	☐
9	De juf of meester legt goed uit.	☐	☐	☐	☐
10	De juf of meester helpt mij als dat echt nodig is.	☐	☐	☐	☐
11	De juf of meester vertelt me wat ik goed of fout doe bij de opdrachten.	☐	☐	☐	☐
12	Ik krijg genoeg werk, ook nadat ik klaar ben.	☐	☐	☐	☐
13	Ik kan goed op mijn eigen niveau werken	☐	☐	☐	☐
Rapportcijfer					
14	Ik geef de school dit cijfer	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10			
De veiligheid op school					
15	Ik word op school gepest door andere leerlingen	☐	☐	☐	☐
16	Ik word online gepest door andere leerlingen.	☐	☐	☐	☐

17	Andere kinderen doen mij expres pijn.	☐	☐	☐	☐
18	Ik ben bang voor andere kinderen.	☐	☐	☐	☐
19	De juf of meester helpt mij bij het oplossen van ruzies.	☐	☐	☐	☐

Voorbeeld:

Ik vind de lessen leuk op school:

Als je de lessen **heel erg leuk** vindt kies je ++

Als je de lessen **wel leuk** vindt kies je +

Als je de lessen **niet leuk** vindt kies je -

Als je de lessen **helemaal niet leuk** vindt kies je --